

30 Ιανουαρίου 2023

Σαραντισμός και Νεογέννητο

[Ορθοδοξία](#) / [Θεία Λατρεία](#) / [Θεολογία](#)

[π. Παναγιώτης Βαρδουνιώτης, Εφημέριος Ι. Ναού Αγίου Σπυρίδωνος Ν. Ιωνίας](#)

Για να κατανοήσουμε καλύτερα την πράξη του σαραντισμού του νεογέννητου, δηλαδή την είσοδο του στην Εκκλησία και την αφιέρωση του στον Θεό, καλό είναι να γνωρίζουμε τι λέει ο άγιος Μάξιμος ο Ομολογητής, περί των διατάξεων του Νόμου.

Γράφει ο άγιος Μάξιμος στο έργο του Β' Εκατοντάδα περί αγάπης στο κεφάλαιο 86: «Άλλες από τις εντολές του Νόμου είναι ανάγκη να τηρούμε και σωματικώς και πνευματικώς, άλλες μόνο πνευματικώς. Παράδειγμα, τα «ου μοιχεύσεις», «ου φονεύσεις», «ου κλέψεις» και τα όμοια, πρέπει να τα τηρούμε και σωματικώς και πνευματικώς. Αλλά την περιτομή, την τήρηση του σαββάτου, το να σφάξουμε τον αμνό και να φάμε το άζυμο με τις πικρίδες και τα όμοια, τα τηρούμε μόνο πνευματικώς». Έτσι και ο σαραντισμός του νεογέννητου τηρείτε σωματικώς και πνευματικώς. Αν λείπει η πνευματική του διάσταση τότε ο σαραντισμός γίνεται τυπολατρία και απονεκρώνεται. Στο βιβλίο της Εξόδου και στο κεφάλαιο 13 στίχος 2 λέει ο Θεός στον Μωϋσή: «Να αφιερώσεις σε εμένα κάθε πρωτότοκο, κάθε πρωτογέννητο μεταξύ των Ισραηλιτών το οποίον ανοίγει την μήτρα, γιατί ανήκει σε εμένα». Ερμηνεύοντας αυτό το χωρίο ο άγιος Νικόδημος, στο έργο του «Ερμηνεία εις τον κανόνα της Υπαπαντής», γράφει: «Το χωρίο αυτό δεν αρμόζει σε κανένα άλλο πρωτότοκο, παρά μόνο στον Δεσπότη Χριστό και αυτόν κυρίως προεικόνιζε. Τούτο δε γίνεται φανερό από τα ακόλουθα: Διότι κανένα άλλο από τα πρωτότοκα, τα οποία γεννήθηκαν με τον φυσικό τρόπο, δεν διανοίγει την μήτρα της μητέρας του, διότι αυτή πολύ νωρίτερα διανοίγεται από την συνουσία του ανδρός. Ο δε πρωτότοκος Εμμανουήλ, ο Χριστός, ως υπέρ φύση και χωρίς σπορά ανδρός γεννηθείς, αυτός μόνος άνοιξε την μήτρα της ασπόρου αυτού Μητρός, θεοπρεπώς και ακαταλείπτως. Αναφερόμενος ο άγιος Νικόδημος στο χωρίο από το

ευαγγέλιο του Λουκά 2,23: «Πάν ἄρσεν διανοίγον μήτραν, ἅγιον τῷ Κυρίῳ κληθήσεται», γράφει ὅτι μόνο ὁ Χριστός μπορεῖ νὰ ὀνομασθεῖ ἅγιος, δηλ. αφιερωμένος τῷ Κυρίῳ, καθὼς καὶ στὴν Θ. Λειτουργία ὅταν ὁ ιερέας λέει: «Πρόσχωμεν τὰ ἅγια τοῖς ἁγίοις», ὁ λαὸς ὀμολογεῖ: «Εἰς ἅγιος, εἰς Κύριος Ἰησοῦς Χριστός». Ἐνας εἶναι ὁ ἅγιος, ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός, διὰ τοῦ ὁποῦ ὅλοι μας γινόμαστε ἅγιοι. Αὐτός ὁ αγιασμός εἶναι ὁ σκοπὸς τοῦ σαραντισμοῦ, τῆς αφιέρωσης τοῦ νεογέννητου στὸν Θεό. Στὴν Θ. Λειτουργία προσφέρομε ψωμί καὶ κρασί. Καὶ ὁ Θεὸς τὰ λαμβάνει τὰ αγιάζει καὶ μας τὰ επιστρέφει ὡς Σῶμα καὶ Αἷμα Χριστοῦ. Ἔτσι καὶ ὁ σαραντισμός εἶναι ἓνα «Τὰ σα ἐκ τῶν σῶν σοι προσφέρομε κατὰ πάντα καὶ διὰ πάντα». Γιατί ὁ Θεὸς εἶναι ὁ δημιουργὸς τῆς ζωῆς. Καὶ ἔκανε καὶ ἐμὰς συνδημιουργούς τοῦ στη ζωῆ. Ἔτσι τὸ νεογέννητο τὸ προσφέρομε στὸν Θεὸ στὸν ὁποῖον ἀνήκει ὡς «σα ἐκ τῶν σῶν», καὶ ὁ Θεὸς τὸ λαμβάνει καὶ τὸ αγιάζει. Γιατί ὅτι αφιερώνομε στὸ Θεό, ὁ Θεὸς τὸ αγιάζει. Δηλαδή ἐνώνεται με αὐτό καὶ τὸ νεογέννητο ζεῖ διὰ τοῦ Θεοῦ. Σκοπὸς τοῦ σαραντισμοῦ λοιπὸν εἶναι ὁ αγιασμός τοῦ νεογέννητου. Ἀλλὰ δὲν συμβαίνει αὐτὴ τὴν στιγμὴ, ἀλλὰ θὰ γίνεῖ ἐν χρόνῳ καὶ σταδιακά. Γι' αὐτό καὶ στὴν εὐχὴ εἰς τὸ παιδί λέμε: «..ίνα καὶ τοῦ νοητοῦ καταξιηθῆ φωτός (Βάπτισμα, Χρίσμα) ἐν καιρῷ ὡ πρόωρισας, καὶ συγκαταριθμηθῆ τῆ ἁγία σου ποίμνη (Εκκλησία) διὰ τοῦ μονογενοῦ σου Υἱοῦ». Ἔτσι ὁ αγιασμός οὐσιαστικῶς ἀρχίζει με τὸ μυστήριον τοῦ Βαπτίσματος καὶ ὀλοκληρῶνεται με τὴν Θεία Εὐχαριστία. Αὐτό συμβολίζει ἡ πορεία τοῦ νεογέννητου μέσα στὸν ναό.

Πρέπει εκ των προτέρων να αναφέρουμε τα στάδια του αγιασμού, όπως τα αναφέρει ο άγιος Διονύσιος ο αρεοπαγίτης στο έργο του «Περί Εκκλησιαστικής Ιεραρχίας». Αυτά είναι η κάθαρση, ο φωτισμός και η τελείωση ή θέωση. Επίσης ο Ορθόδοξος Ναός είναι χωρισμένος σε τρία μέρη, πρόναος, κυρίως ναός και άγιο βήμα, όπου κάθε ένα μέρος συμβολίζει και ένα από τα στάδια του αγιασμού. Έτσι στον πρόναο που συμβολίζει το στάδιο της κάθαρσης διαβάζονται οι ευχές στο νεογέννητο. Μετά λαμβάνει ο ιερέας το παιδί και το οδηγεί στον κυρίως ναό, που συμβολίζει το στάδιο του φωτισμού, λέγοντας «Εκκλησιάζεται ο δούλος ή η δούλη (υιός ή θυγατέρα) του Θεού...». Και μετά εισάγει το νεογέννητο, είτε αγόρι είτε κορίτσι, στο άγιο βήμα, που συμβολίζει το στάδιο της θέωσης. Δείχνοντας έτσι ότι σκοπός του κάθε χριστιανού, είτε είναι άνδρας είτε γυναίκα, είναι η θέωση. Λανθασμένα έχει επικρατήσει κάποιιοι ιερείς να εισάγουν μέσα στο άγιο βήμα μόνο τα αγόρια με την δικαιολογία ότι μόνο τα αγόρια μπορούν να γίνουν ιερείς. Δικαίωμα στη θέωση έχουν ισότιμα οι άνδρες και οι γυναίκες. Μετά ο ιερέας βγάζει το νεογέννητο από την βόρεια πύλη επιστρέφοντας το παιδί στους γονείς για να το μεγαλώσουν κατά Θεό.

Επίσης κατά τον σαραντισμό του βρέφους διαβάζονται ευχές και στη μητέρα. Οι ευχές αυτές είναι ευχές επανένταξης της μητέρας στην Εκκλησία διά της Θείας Ευχαριστίας. «...ίνα ακατακρίτως αξιωθή μετασχείν των αγίων μυστηρίων σου». Επίσης πρέπει να τονίσουμε ότι λανθασμένως κάποιιοι ιερείς διαβάζουν την

λεγόμενη μισή ευχή στην λεχώνα. Πρώτον δεν υπάρχουν μισές ευχές στην Εκκλησία. Σε κανένα ευχολόγιο δεν αναφέρεται μισή ευχή στη λεχώνα. Και δεύτερον η μισή ευχή ανοήτως εισάγει μια δεισιδαιμονία. Την λεγόμενη μισή ευχή την διαβάζουν οι ιερείς για να μπορεί να βγει η λεχώνα από το σπίτι πριν τις σαράντα ημέρες. Λες και υπάρχει κάποια αόρατη δύναμη από την οποία κινδυνεύει η λεχώνα. Αν θα βγει η λεχώνα από το σπίτι και σε πόσες ημέρες υπεύθυνος είναι ο γιατρός και όχι ο ιερέας και η Εκκλησία. Οι ευχές της Εκκλησίας προς την λεχώνα και το βρέφος είναι συγκεκριμένες. Η ευχή της πρώτης ημέρας, η ευχή της ονοματοδοσίας την όγδοη ημέρα και η ευχές του σαραντισμού ή όπως ακριβώς λέει η Εκκλησία εις το εκκλησιάσαι παιδίον. Ότι άλλο είναι η δεισιδαιμονία ή εκ του πονηρού.

<https://bit.ly/3JpQLq9>